

Stichting
Oude Hollandse Kerken

JAARVERSLAG 2010

INLEIDING

Het verslagjaar stond in het teken van de uitvoering van het haalbaarheidsonderzoek naar de toekomstige exploitatie- en gebruiksmogelijkheden van de kerken van de stichting, de restauratie van de kerk van Beets en de restauratie van de kerk van Jisp. Daarnaast is de financiële administratie verder inzichtelijk gemaakt. Het bezit van de stichting bleef in dit boekjaar gelijk.

De voorzitter gaf in de vergadering van het algemeen bestuur in november aan niet voor een nieuwe benoemingstermijn te opteren. Dit betekent dat in de vergadering van het AB in juni 2011 een nieuwe voorzitter gekozen moet worden.

BEZITTINGEN

De Stichting Oude Hollandse Kerken had eind 2009 tien kerkgebouwen in eigendom:

- De Zuidervermaning in Westzaan, verworven in 1979
- De kerken van Beets, Kwadijk, Oosthuizen en Oudendijk, alle verworven in 1982
- De Willibrorduskerk in Haringhuizen, verworven in 1988
- De Oude of Pelgrimvaderskerk te Rotterdam, Delfshaven, verworven in 1992
- De Wijcker Swaen te Beverwijk, verworven in 1996
- De Grote Kerk van Schermerhorn, verworven in 2001
- De kerk van Jisp, verworven in 2006.

Het onderhoud van de kerken wordt regelmatig gecontroleerd door de Stichting Monumentenwacht. Aan alle kerken werden onderhoudswerkzaamheden, noodzakelijk om de onderhoudsstaat van de kerken op peil te houden, uitgevoerd.

Voor de kerk van Beets werd gestart met de restauratie van de kap en de wanden. Het interieur volgde maar kon in 2010 nog niet in zijn geheel worden afgebouwd.

In de kerk van Jisp is de monumentale zerkenvloer opnieuw gelegd volgens het opgestelde restauratieprotocol.

Voor de Pelgrimvaderskerk in Delfshaven/Rotterdam wordt nagedacht over aankoop van het pand naast 't Klockhuys om op deze wijze 't Klockhuys uit te breiden. De plaatselijke commissie spant zich in om de benodigde financiële middelen bijeen te brengen.

De kerk van Schermerhorn vertoont nog steeds scheurvorming bij de fundering van de toren. Het stucwerk van de kerk verdient een restauratie maar hiervoor konden nog geen financiële bronnen aanbeoord worden.

Van de eigenaar van het orgel in Haringhuizen is het orgel aangekocht.

ORGANISATIE

Het dagelijks bestuur heeft per 1 september 2012 de huur van de kantoorruimte in Delft opgezegd. De kantoorfunctie zal verplaatst worden naar Noord-Holland.

Ieder jaar organiseert het bestuur een contactbijeenkomst met aansluitend een gemeenschappelijke lunch voor de leden van de plaatselijke commissies. In april vond deze dag plaats in de kerk van Jisp. Door medewerkers van de stichting Stadherstel en Brigitte Linskens werd ingegaan op het Haalbaarheids-onderzoek. Nico Koelemeijer vertelde over de restauratie van de monumentale zerkenvloer. Het was een zeer geanimeerde bijeenkomst.

RESTAURATIES

Kerk van Beets

De kerk van Beets kwam in 1982 in het bezit van de stichting. In de jaren zestig, tachtig en negentig hebben in deze kerk restauraties plaatsgevonden. Helaas bleek opnieuw een grote restauratie noodzakelijk. Kap en toren zijn aangetast door actieve boktorren en bonte knaagkevers. Daarnaast worden nieuwe sanitaire- en keukenvoorzieningen aangebracht om een goed gebruik van deze kerk mogelijk te maken.

Raming restauratiekosten totaal: € 1,6 miljoen euro. In 2009 werd door het rijk een subsidie van € 766.826 toegekend. Dit bedrag is 70% van de subsidiabele kosten.

Ook de toren van de kerk wordt gerestaureerd.. De toren is eigendom van de gemeente en de restauratiekosten vallen buiten de hiervoor genoemde bedragen.

In het kader van de TWINH- gelden is van de provincie Noord-Holland een subsidie verkregen van ruim €500.000 ter dekking van de ontbrekende gelden. De gedeputeerde mevrouw S. Baggerman overhandigde symbolisch de subsidie op een bijeenkomst in de kerk. Door de SOHK, de plaatselijke commissie en de dorpsgemeenschap moeten het restant bijeen worden gebracht. Vooralsnog wordt de eigen bijdrage van de SOHK gesteld op € 50.000 en de bijdrage van de P.C. op € 30.000. Ook zijn diverse fondsen en stichtingen aangeschreven en in 2010 had een deel hiervan een bijdrage toegezegd.

De restauratie is in februari 2010 van start gegaan. Afronding voor de jaarwisseling bleek niet mogelijk en toestemming is gevraagd aan de subsidiegevers voor een oplevering een paar maanden later. Tijdens de restauratie bleek de aanpak van sommige onderdelen intensiever dan van te voren was aangenomen.

De restauratie wordt onder leiding van Fred Greven, architect, uitgevoerd door bouwbedrijf Hillen en Roosen te Amsterdam. Er is een restauratiecommissie gevormd bestaande uit twee leden van het dagelijks bestuur, twee leden van de plaatselijke commissie, de aannemer en de architect.

In het Beleidsplan van de plaatselijke commissie dat dit jaar werd uitgebracht wordt een sluitende exploitatiebegroting gepresenteerd.

De Grote Kerk van Schermerhorn

Ook in deze kerk is, voor wat de binnenzijde betreft, een restauratie noodzakelijk. Met name het stucwerk verkeert in zeer slechte staat. Toren en kerk vertonen scheurvorming. Raming restauratiekosten: circa € 1,5 miljoen. Een eerder gedaan subsidieverzoek is afgewezen. Na afronding van de restauratie van de kerk in Beets zullen bestuur en plaatselijke commissie onderzoeken hoe de restauratie kan worden aangepakt. Herbestemming van de kerk wordt daarbij niet uitgesloten.

Kerk van Jisp

Dit zaalkerkje werd in 2006 overgedragen aan de stichting. Voor een goed meervoudig gebruik zijn de toilet- en keukenvoorzieningen verbeterd/uitgebreid. Ook de verwarming is vervangen. Deze werkzaamheden zijn in 2009. Verder is in 2010 de monumentale zerkenvloer opnieuw gelegd. Om de werkzaamheden mogelijk te maken hebben de plaatselijke commissie en de stichting vrienden van de Jisper kerk veel geld bijeen weten te brengen. Door de provincie is in het kader van de TWINH- gelden in 2010 een subsidie toegezegd van ruim €200.000. Op 2 juli is de kerk heropend door de gedeputeerde mevrouw S. Baggerman.

Overige ontwikkelingen

Eind 2010 vonden in de gemeenten Schermer en Zeevang ontwikkelingen plaats waar de kerken van Schermerhorn, Oudendijk en Oosthuizen bij betrokken zijn. In Schermer wordt een plan ontwikkeld 'Watericoon Land van Leeghwater' waarbij de kerk van Schermerhorn mogelijk in beeld komt voor de vestiging van een museum. In Oudendijk is aan de provincie subsidie gevraagd voor de opwaardering van de kerkbuurt waarbij gedacht wordt aan een meer multifunctioneel gebruik van de kerk.. In Oosthuizen wil de gemeente in de kerk een tentoonstelling organiseren rond de in 2009 in het Markermeer opgegraven sarcofaag. In het volgende jaarverslag meer over deze ontwikkelingen.

FINANCIËN

In het verslagjaar is een nauwer overleg tussen penningmeester van de SOHK en de plaatselijke penningmeesters tot stand gebracht. In samenspraak met de plaatselijke commissies wordt verder gezocht naar mogelijkheden voor het verruiming van de inkomsten en het doorvoeren van besparingen.

In het kader van het Haalbaarheidsonderzoek zijn per kerk exploitatieoverzichten opgesteld die een onderlinge vergelijkbaarheid mogelijk maken.

In het Haalbaarheidsonderzoek (zie verderop) worden mogelijkheden onderzocht om de exploitatie-mogelijkheden te vergroten. De exploitatie van de tien kerken is niet kostendekkend. In 2009 werd een gezamenlijk verlies geleden van € 54.000.

PUBLIC RELATIONS

Donateursdag

De jaarlijkse donateursvergadering met aansluitend de excursie vond plaats op zaterdag 25 september in de Grote Kerk van Monnickendam. Voorzitter en penningmeester lichtten een aantal ontwikkelingen toe en er werd inzicht verstrekt in de financiële situatie van de stichting. Peter van Dael verzorgde de inleiding over de Grote Kerk. Daarna werden de evangelisch lutherse kerk en de doopsgezinde vermaning bezocht.

's-Middags vertrok per bus het gezelschap naar Beets waar Fred Greven een uiteenzetting gaf over de restauratie van de kerk. Op deze dag waren 75. belangstellenden aanwezig.

Overige contacten en Haalbaarheidsonderzoek

Ook in dit verslagjaar vond er overleg plaats tussen het bestuur, kerkbesturen, gemeenten, provincies en RCE. In dit verslagjaar is geen kerk overgenomen.

Door de Stichting Stadsherstel is verder gewerkt samen met een lid van het dagelijks bestuur aan het Haalbaarheidsonderzoek. De exploitatieoverzichten per kerk zijn vastgesteld na overleg met de plaatselijke commissies en de penningmeester. Ook zijn op verzoek van de provincie een aantal kerken in het onderzoek meegenomen die niet in het bezit van de SOHK zijn. Het bleek onmogelijk het onderzoek in 2010 af te ronden (de presentatie is in het eerste kwartaal van volgend jaar). Kern van het onderzoek is de verbetering van de exploitatiemogelijkheden en bekendheid van de kerken. Het onderzoek zal uitmonden in een aantal algemene en specifieke conclusies en aanbevelingen. De kerk van Beets wordt als pilot behandeld..

Bulletins

In 2010 verschenen weer twee Bulletins onder verantwoordelijkheid van de redactiecommissie. In het lentenummer beschrijft Anke Jansen van de plaatselijke commissie de geschiedenis van het dorp Jisp, van de kerk en van de grafzerken. Enkele zerken worden uitvoerig beschreven. Steenhouwer Marc de Groot wordt geïnterviewd over de techniek van het letterhakken door Brigitte Linskens. Gerard Verloop vertelt over de geschiedenis van het orgel van Haringhuizen dat in 2010 door de SOHK is aangekocht..

Het winternummer is geheel gewijd aan de Oude of Pelgrimsvaderkerk in Delfshaven. De rijke geschiedenis van de kerk komt aan bod evenals de bouwstijl en de verschillende restauraties. Ook het bijzondere interieur wordt belicht.

PLAATSELIJKE COMMISSIES

Alle kerken van de stichting worden multifunctioneel of meervoudig gebruikt om nieuwe inkomsten te genereren ter dekking van restauratie- en onderhoudslasten. Uiteraard spelen daarbij factoren als grootte, ligging en aanwezigheid van faciliteiten een rol. Concerten en podiumkunsten als theater, dans en cabaret, maar ook beurzen, markten, exposities en symposia blijken uitstekend te kunnen worden georganiseerd in een kerk.

Dankzij de inzet van de leden van de plaatselijke commissies vonden in alle kerken evenementen plaats. Het is de bedoeling dat in 2011/2012 met alle plaatselijke commissies een exploitatieovereenkomst gesloten wordt waarin wordt uitgegaan van een kostendeekkende exploitatie. Hiervoor is een beleidsplan per kerk nodig. De plaatselijke commissie Beets heeft in het verslagjaar een dergelijk beleidsplan gepresenteerd. De resultaten van het Haalbaarheidsonderzoek vormen bouwstenen voor de plaatselijke beleidsplannen.

TOEKOMSTIGE STRUCTUUR SOHK

In 2010 is een discussie gestart over de toekomstige structuur van de stichting. Aanleiding is de noodzaak voor een duidelijker taak- en verantwoordelijkheidsverdeling tussen bestuur en plaatselijke commissies. Essentie is een grotere zelfstandigheid voor plaatselijke commissies onder voorwaarde van een sluitende exploitatie. Een werkgroep bestaande uit leden van het dagelijks en algemeen bestuur werkt de mogelijkheden uit en komt in 2011 met een voorstel.

BESTUURSZAKEN

Vergaderingen

Het algemeen bestuur vergaderde in het verslagjaar tweemaal. De voorjaarsvergadering vond plaats in de kerk van Oosthuizen en de najaarsvergadering in de Zuidervermaning in Westzaan. In het verslagjaar zijn de volgende onderwerpen besproken: de nieuwe Brim-subsidieregeling, het jaarverslag 2009, de stand van zaken met betrekking tot het Haalbaarheidsonderzoek, de toekomstige structuur van de SOHK

Het dagelijks bestuur kwam zeven maal bijeen.

Mutaties

De heren J. v.d. Veen, F. Greven, L. Vis en mevrouw dr. K. Nieuwenhuisen werden voor een nieuwe periode herbenoemd. De heer P. Terwen zal niet als lid maar als adviseur aan het algemeen bestuur verbonden blijven.

Bestuursamenstelling per 31 december 2010

dagelijks bestuur

J.J. Schipper, *voorzitter*
J.M. van der Veen, *vice-voorzitter*
drs. G.J.R. Huisman, *secretaris*
mr. ir. J. Bezemer, *penningmeester*
mw. drs. B.W.Linskens- van de Poel, *lid*
mr.ing. F.A.J. Groenendijk, *lid*

administratie:

mw. H. van der Ven- Kecmer
(tot 1 augustus 2010)
mw. M. Tol (vanaf 1 augustus)

algemeen bestuur

de leden van het dagelijks bestuur en
R..J. Bredewold, *lid*
A.. Buring, *lid (plaatselijke commissie Beverwijk)*
mw. M. Cnossen, *lid (plaatselijke commissie Beets)*
drs. W.J.C.Diepenhorst, *lid (orgeladviseur)*
F. Greven, *lid (plaatselijke commissie Westzaan en
bouwkundig adviseur Noord-Holland)*
N.M. Koelemeijer, *lid (plaatselijke commissie Jisp)*
mr. J.H.G. van de Langenberg, *lid (plaatselijke
commissie Haringhuizen)*
Th. Lursen, *lid (plaatselijke commissie Oudendijk)*
J.H. Wessels, *lid (plaatselijke commissie Oosthuizen)*
mw. M. Hoetmer, *lid (plaatselijke commissie
Schermerhorn)*
H.J. Trap, *lid (plaatselijke commissie Delfshaven)*
J.C.F. Versluis, *lid (plaatselijke commissie Kwadijk)*
ir. L.Vis, *lid (bouwkundig adviseur)*
mw.dr. K.A. Nieuwenhuisen, *lid*
drs. P. Terwen, *restaurantadviseur*